

คู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

งานวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา Measurement and Evaluation

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

นางศุภลิตา รสโหมต ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ และ
นางสาวณภัทร ใจกล้า ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ
ผู้รับผิดชอบงานกลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา

คู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน

งานวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการปฏิบัติราชการของงานวัดและประเมินผล กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ ผลสำเร็จที่คาดหวัง ผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎระเบียบที่ต้องศึกษา เว็บไซต์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

งานวัดและประเมินผล กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร หวังว่าเอกสารเล่มนี้ จะสามารถส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

งานวัดและประเมินผล
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
แนวคิด วัตถุประสงค์	๑
บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์	๑
งานตามขอบข่ายภารกิจ กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา	๒
งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา	๓
งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา	๔
งานทดสอบทางการศึกษา	๕
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบทางการศึกษา	๖
กฎหมาย ระเบียบ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	๗
เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับงานวัดและประเมินผล	๘
ข้อมูลผู้รับผิดชอบงานวัดและประเมินผล	๘

คู่มือกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

โดย นางศุภจิตา รสโหมต และ นางสาวณภัทร ใจกล้า (ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบ)

แนวคิด

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบ การบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการ บริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่าง มีคุณภาพเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียน ทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการปฏิบัติราชการของงานวัดและประเมินผล กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา
๒. เพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
๓. เพื่อประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในบทบาท หน้าที่ และภารกิจของ ศึกษานิเทศก์

ตอนที่ ๑ บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์

๑. งานตามหน้าที่ ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง

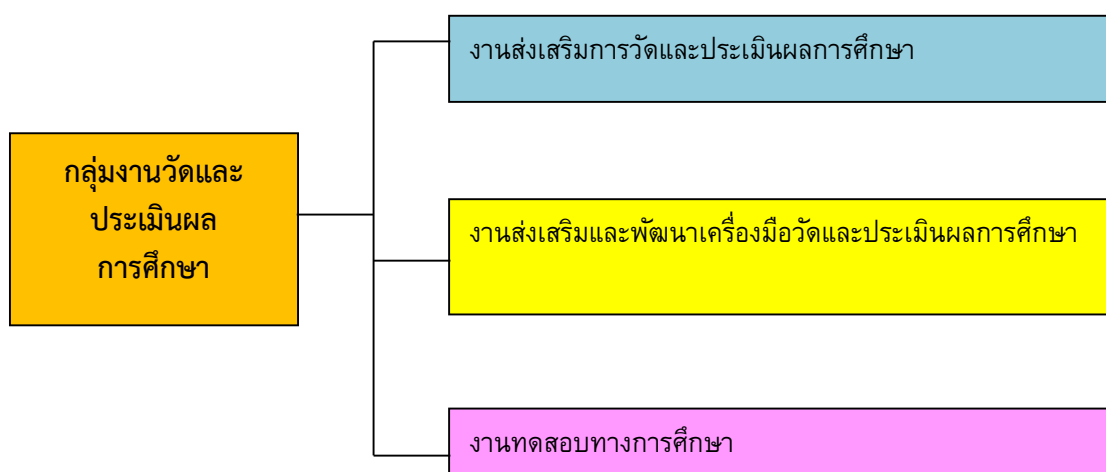
ศึกษานิเทศก์ทุกคน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวกับงาน วิชาการและงานนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ดังนี้

- ๑.๑ งานนิเทศการศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารหลักสูตรสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา พัฒนาการวัดและ ประเมินผลการศึกษา พัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๑.๒ การศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นเอกสาร คู่มือและสื่อใช้ในการปฏิบัติงานและ เผยแพร่ให้ครู ได้ใช้ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอน
- ๑.๓ การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยี ทางการศึกษา พัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ พัฒนามาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อใช้ในการ ปฏิบัติงานและเผยแพร่แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้สนใจทั่วไป
- ๑.๔ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการวางแผนการ นิเทศและการ พัฒนางานวิชาการ
- ๑.๕ ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๒. งานตามขอบข่ายภารกิจของ กลุ่มวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการพัฒนาระบบบริหารและจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ในการบริหารและจัดการเรียน การสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐานเท่าเทียมกัน โดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งระบบ นอกกระบบ และตาม อัยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการและงาน นิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน ศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการและวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับ มอบหมาย โดยให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการนิเทศการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัด การ ประเมินผลการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือครูและผู้เรียนในระดับสูง มีความสามารถในการวางแผนการนิเทศการศึกษา งานวิชาการ งานติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษา และจัดทำรายงาน โดยแสดงให้เห็นว่ามีการวิจัยและพัฒนา สร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา มีการ เผยแพร่อย่างกว้างขวาง มีการถ่ายทอดและได้รับการยอมรับและมีการพัฒนาตนและพัฒนาวิชาชีพ มีเทคนิคขั้นสูงใน การนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล สามารถพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษาจนเป็นแบบอย่างแก่วิชาชีพ ส่งผลให้ครูและบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพ

ขอบข่ายภารกิจของกลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา

งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล
๒. วางแผนเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร
๓. ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและครู ให้ใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลในสถานศึกษา
๔. นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ สร้างความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาการวัดและประเมินผลในสถานศึกษาอย่าง

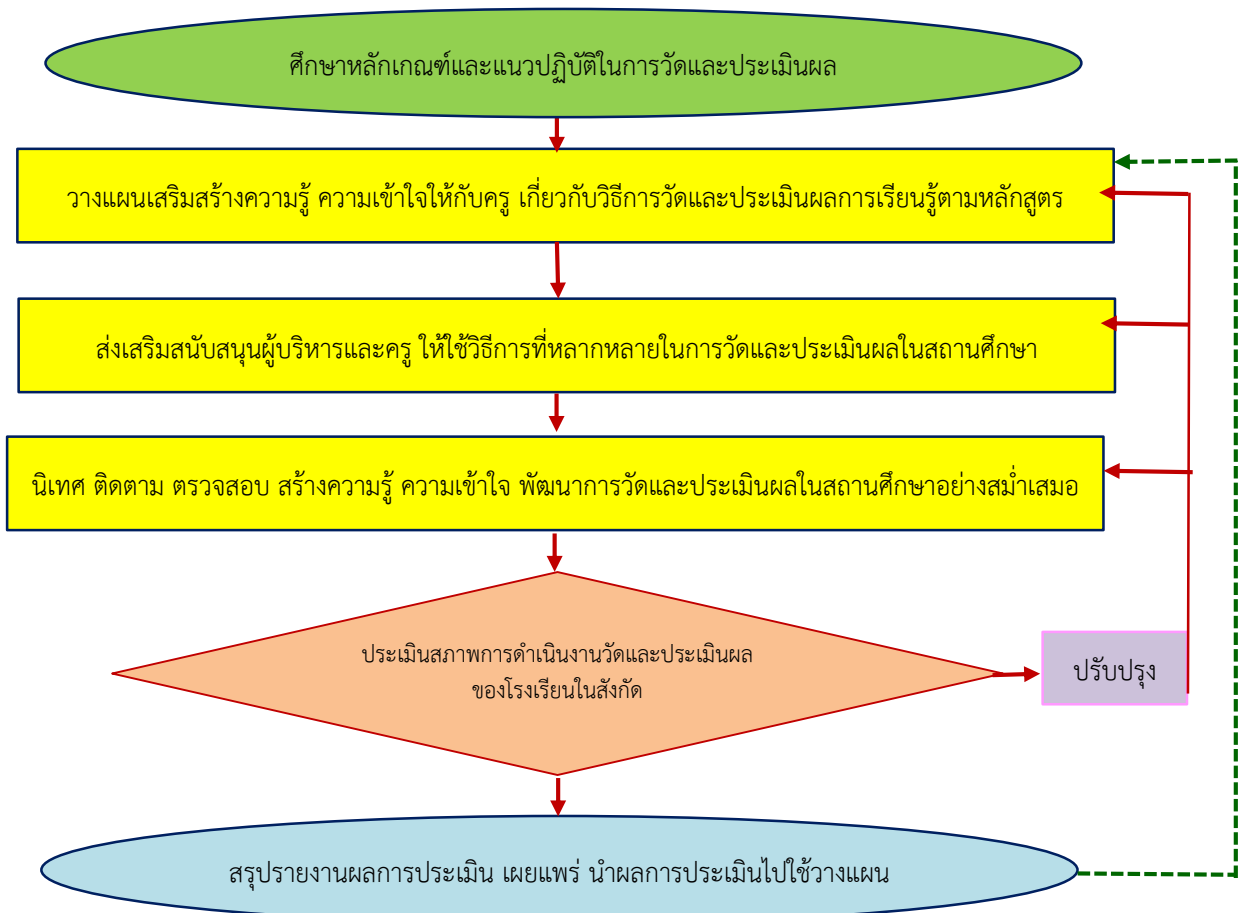
สม่ำเสมอ

๕. ประเมินสภาพการดำเนินงานวัดและประเมินผลของโรงเรียนในสังกัด
๖. สรุปรายงานผลการประเมิน เผยแพร่ นำผลการประเมินไปใช้วางแผนพัฒนาภาพงานวัดและประเมินผล

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

๑. ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
๒. การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ และสอดคล้องตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ (ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)
๓. ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล และนำผลการวัดและประเมินผลไปพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน

งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

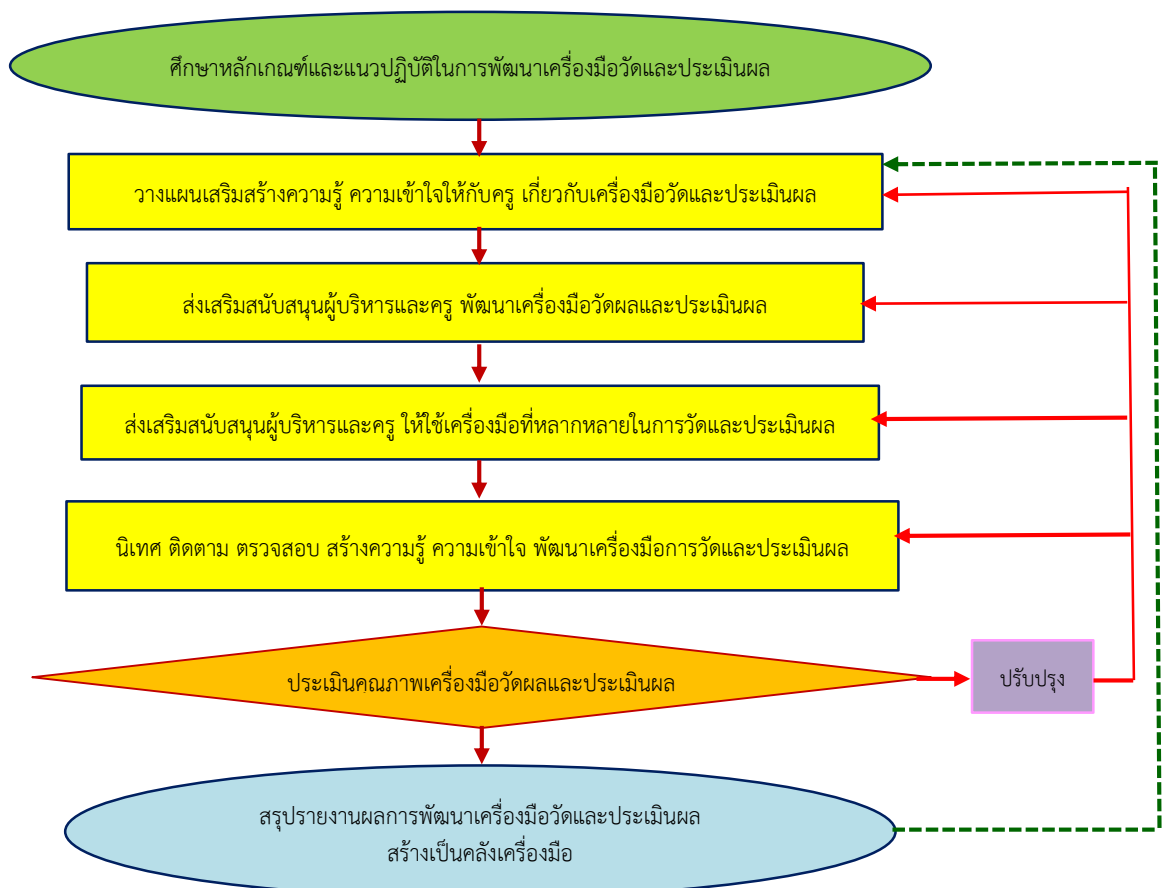
ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล
๒. วางแผนเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู เกี่ยวกับเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยศึกษาจากเครื่องมือการวัดและประเมินผลการศึกษาจากหลากหลาย
๓. ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารและครู ให้พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลในสถานศึกษาโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมด้านต่อไปนี้
  - ๓.๑ เครื่องมือวัดและประเมินผลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ
  - ๓.๒ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - ๓.๓ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง
  - ๓.๔ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์
  - ๓.๕ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ
๔. ส่งเสริมให้สถานศึกษาใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล และบริการเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่สถานศึกษา
๕. นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ สร้างความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
๖. ประเมินคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลของโรงเรียนในสังกัด
๗. สรุปรายงานผลการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล สร้างเป็นคลังเครื่องมือ

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

มีคลังเครื่องมือวัดและประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

ผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน

งานทดสอบทางการศึกษา

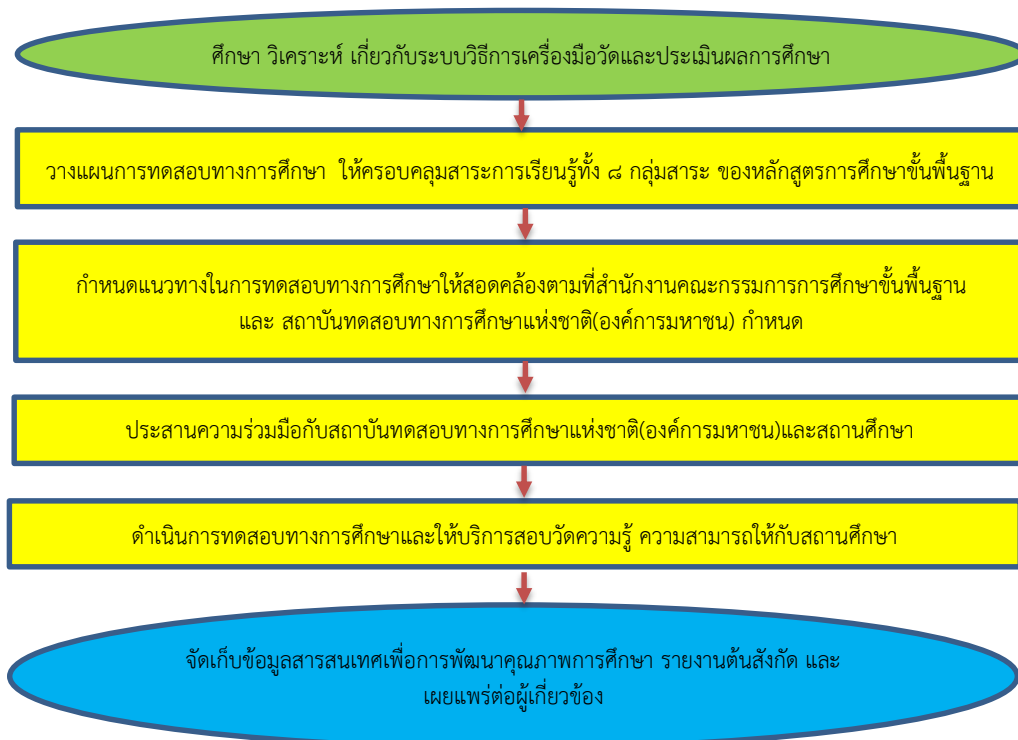
ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับระบบวิธีการเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา
๒. วางแผนการทดสอบทางการศึกษา ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ ของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. กำหนดแนวทางในการทดสอบทางการศึกษา ให้สอดคล้องตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) กำหนด
๔. ประสานความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน)และสถานศึกษา
๕. ดำเนินการทดสอบทางการศึกษาและให้บริการสอบวัดความรู้ ความสามารถให้กับสถานศึกษา
๖. จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รายงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อผู้เกี่ยวข้อง

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

มีกระบวนการบริหารจัดการสอบที่มีคุณภาพ โปร่งใส ตามระเบียบการสอบ และจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษา

ผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน

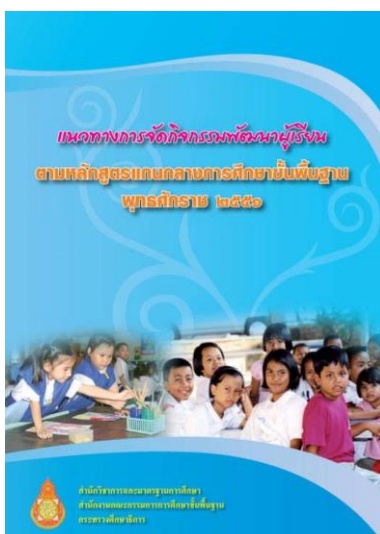
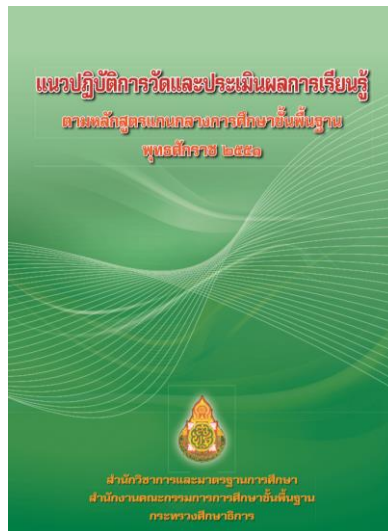

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบทางการศึกษา

๑. สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการทดสอบ ดังนี้
  - ๑.๑ การทดสอบความสามารถพื้นฐานระดับชาติ NT ปีการศึกษา ๒๕๕๕ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
  - ๑.๒ การทดสอบ Programme for International Student Assessment (PISA) ทดสอบทักษะและความรู้ความสามารถของนักเรียนวัย ๑๕ ปี โดยทำการสอบทุก ๓ ปี
  - ๑.๓ การทดสอบการอ่านการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖
  - ๑.๔ การประเมินความสามารถด้านการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
  - ๑.๕ การทดสอบด้วยข้อสอบกลาง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ , ๔ , ๕
๒. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดการทดสอบ ดังนี้
  - ๒.๑ การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาปีที่ ๖

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓
๒. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ (ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)
๓. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
๔. คู่มือแนวปฏิบัติกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๕. คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้”
๖. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๗. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับงานวัดและประเมินผล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

<http://www.bkkp.go.th/bkp/>

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษา

<http://www.bkkp.go.th/supervisor/>

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

<http://www.niets.or.th/th/>

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

<http://academic.obec.go.th/>

สำนักทดสอบทางการศึกษา

<http://bet.obec.go.th/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

<http://obec.go.th/>

ข้อมูลผู้รับผิดชอบงานวัดและประเมินผล กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

๑. นางศุภสิดา รสโหมด ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๖-๓๒๔๘๗๕๔

Email : bkbeebk@gmail.com

๒.นางสาวณภัทร ใจกล้า ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ

หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘๕-๗๒๓๐๕๖๒

Email : napatjaikla๕๖๓๐@bkkp.go.th